

**КІЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософських та соціальних наук**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

(пост. п. 111 від 22.02.2018 р.)

Ректор

А.А. Мазаракі

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА

освітній ступінь бакалавр

галузь знань усі галузі

спеціальність усі спеціальності

спеціалізації усі спеціалізації

Київ-2018

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: Литвин Н.М. к.і.н. доц..
Разіцький В.Й. к.і.н., доц..

Програму та робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри, протокол № 22 від 11.04.2018.

Рецензенти:

Шип Н.А.. д. істор.н., проф.
Канєва Т.В. к. економ.н., доц.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА /

освітній ступінь	бакалавр
галузь знань	усі галузі
спеціальність	усі спеціальності
спеціалізації	усі спеціалізації

ВСТУП

Історія України – невід'ємна складова формування особистості і громадянства, інтелектуальної, політичної, духовної еліти українського народу. Вивчення історії України незалежно від напряму спеціальності підготовки студентів, є органічним компонентом забезпечення якості та ефективності освітнього процесу, формування у молодого покоління почуття патріотизму, віданості Батьківщині, національної і громадянської свідомості. Від студентської молоді значною мірою залежить майбутнє поступального розвитку українського суспільства, консолідація української нації, незворотність просування України шляхом демократичних перетворень.

«Історія України» викладається для освітнього ступеня «бакалавр», відповідно до навчального плану дисципліна є вибірковою. Програма та робоча програма складається зі вступу та п'яти розділів.

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (КОМПЕТЕНТНОСТІ), ЇЇ МІСЦЕ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Історія України» є історичний розвиток українського народу в контексті європейської та світової історії, насамперед – боротьба за утвердження, збереження і захист національної держави. Курс української історії відзеркалює найновіші досягнення історіографії етногенезу українського народу, його соціально-економічного та політичного розвитку.

Головною **метою** вивчення «Історії України» у закладі вищої освіти є формування національно-свідомої особистості, громадянина зі стійкими морально-етичними патріотичними переконаннями. Опанування навичок наукового аналізу дасть змогу студентам поглибити розуміння закономірностей перебігу історичного процесу в Україні. На основі засвоєння умінь роботи з науковою літературою та історичними джерелами вони зможуть застосовувати набуті знання з історії України у повсякденній діяльності, орієнтуватися в розмаїтті суспільно-політичного життя, визначати своє місце в ньому.

Вивчення навчальної дисципліни «Історія України» має чітко визначену особистісну спрямованість. Опанувавши дисципліну «Історія України», студент **повинен знати**:

- закономірності історичного розвитку українського народу в контексті світової історії;
- основні етапи боротьби українського народу за власну державу;
- сутність політичних, економічних, та культурних процесів і явищ кожної історичного часу;
- основні історичні джерела, надбання вітчизняної та зарубіжної історіографії.

Вивчивши навчальну дисципліну «Історія України», студент **повинен уміти**:

- визначатися в масиві різноманітної історичної інформації, використовувати різні за змістом та світоглядною напрямленістю наукові праці, підручники, навчальні посібники, історичні джерела;
- систематизувати та узагальнювати історичний матеріал;
- аналізувати історичні факти, перебіг подій, розкривати сутність історичних явищ та процесів;
- визначати своє ставлення до подій вітчизняної історії на основі розуміння причинно-наслідкових зв'язків, давати науково-обґрунтовану оцінку подій минулого та діяльності історичних осіб;
- аналізувати сучасні зміни в суспільному житті українського народу і держави на основі історичного досвіду та традицій;
- використовувати історичні знання для пошуку власних варіантів рішень і розвитку власних можливостей;
- приймати рішення і вибирати стратегію діяльності з урахуванням національних цінностей та історичних надбань українського народу;
- застосовувати в професійній діяльності знання, отримані під час навчання, сприяти формуванню історичної та національної свідомості української спільноти;
- аргументувати свою точку зору і цивілізовано обстоювати її в дискусіях.

Представлений хронологічний розподіл навчального матеріалу зумовлений важливістю процесів та подій ХХ століття для життя українського народу. Історія України не лише сумний літопис світових і громадянських воєн, революцій, голодоморів, репресій, депортаций, екологічних катастроф тощо. Це й час героїчної боротьби за державність та соборність українських земель, видатних досягнень в культурі, освіті та науці, відновлення та розвитку незалежної суверенної України.

Місце дисципліни в освітньому процесі. Для засвоєння дисципліни студенти повинні мати базову підготовку зі шкільної програми з «Історії України» та «Історії української культури». Ці дисципліни дозволяють певним чином впливати на формування світогляду студентської молоді і надають знання щодо етапів розвитку і становлення історії України.

Дисципліна розрахована на 180 годин, 6 кредитів за ЕКТС. Формою підсумкової атестації є екзамен.

ІІ. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ. Давня історія України.

Предмет, мета і основні завдання дисципліни «Історія України». Історіографія історії України. Періодизація історії України. Історична схема М. Грушевського. Поява та розселення людей на території України. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та Криму. Кіммерійці, скіфи, сармати. Письмові, лінгвістичні та археологічні джерела про походження слов'ян. Венеди, анти, склавіни. Велике розселення слов'ян.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,5,6,8.

Додатковий: 4,5,17,19,27,33,68.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 2. Київська та Галицько-Волинська Русь.

Племінні союзи східних слов'ян. Теорії походження Київської Русі. Внутрішні та зовнішні чинники формування Давньоруської держави. Генеза феодалізму на Русі. Торговельний шлях «із варяг у греки» та розвиток міст давньої Русі: Київ, Чернігів, Переяслав.

Причини роздробленості Київської Русі. Любецький з'їзд 1097 р. та його наслідки. Суспільний та економічний розвиток давньоруських князівств у період роздробленості. Боротьба давньоруських князівств проти іноземних поневолювачів. Місце і роль Київської Русі та руських князівств у міжнародних відносинах. Виникнення терміну «Україна». Київський літопис. Хрещення Русі. Релігійне життя в Київській Русі у контексті розколу християнства на Східну та Західну церкву.

Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Князювання Данила Романовича та його нащадків. Розвиток суспільно-політичного та господарського життя Галицько-Волинської держави. Розвиток ремісничо-купецьких колоній німців, євреїв, вірменів. Розширення торговельно-економічних відносин та виникнення міст: Львів, Галич, Володимир, Луцьк.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,6,8.

Додатковий: 4,17,25,27,29,31,56,69.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 3. Українські землі у складі Великого Князівства Литовського та Речі Посполитої.

Боротьба Польщі та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Входження українських земель до складу інших держав. Династія Гедиміновичів. Кревська унія. Городельська унія. Політичне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського до і після Кревської унії, соціально-економічний розвиток українських земель, становище суспільних станів. Особливості розвитку магдебурзького права на українських землях.

Пам'ятки права литовсько-польської доби. Люблінська унія та її вплив на українські землі. Соціально-економічний розвиток українських земель. Фільваркова система господарства. Формування шляхетського стану. Селянські виступи. Братський рух. Митрополит Петро Могила. Утворення греко-католицької церкви. Вплив Берестейської унії на розвиток церковного життя в Україні.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,5,6,8.

Додатковий: 29,48,63,69,70.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 4. Козацька доба в історії українського народу. Гетьманщина.

Причини зародження козацтва. Основні теорії виникнення козацтва. Утворення Запорозької Січі. Формування козацької верстви і соціально-політичне значення козаччини. Реєстрове козацтво. Козацькі повстання кінця XVI – поч. XVII ст. Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний. Цецорська битва і Хотинська війна.

Причини, характер та рушійні сили визвольної війни. Місце і роль Богдана Хмельницького в українській історії. Зовнішня політика Б. Хмельницького. Молдавські походи та їх наслідки. Розбудова української козацько-гетьманської держави: органи влади, армія, адміністративно-територіальний устрій, фінансова система, судочинство.

Українські землі в геополітичних інтересах Речі Посполитої, Росії, Кримського ханства та Османської імперії. Переяславська угода. Соціально-економічні й політичні наслідки визвольної війни.

Період Руїни в українській історії. Втрата Україною державної незалежності. Конотопська битва. Юрій Хмельницький. Андрусівська угода 1667 р. та її наслідки для України. Підпорядкування Української православної церкви Московському патріархатові. Гетьман Петро Дорошенко в українській історії.

Позитивні і негативні сторони державно-політичної діяльності І.Мазепи. Полтавська битва. Конституція Пилипа Орлика. Діяльність

Малоросійської колегії в Україні. Гайдамацький та опришківський рухи, Коліївщина. Гетьманування Кирила Розумовського. Друга Малоросійська колегія. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. Причини і наслідки зруйнування Січі.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,6,8.

Додатковий: 2,9,10,16,20,21,28,29,50,51,53,61,62,66,67,69.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 5. Українські землі під владою Російської імперії.

Імперська політика Росії, Прусії та Австрії в Європі у XVIII ст. Три поділи Польщі та українські землі. Адміністративний устрій українських земель у складі Російської імперії: створення губерній і генерал-губернаторств. Російсько-турецькі війни та їх наслідки. Заселення півдня України німецькими, болгарськими, румунськими, грецькими, сербськими, угорськими, єврейськими общинами.

Суспільно-політичний рух. Пропаганда визвольних ідей. Кирило-Мефодіївське товариство. Постать Тараса Шевченка в українській історії. Становлення та розвиток національного руху на українських землях, його характер і течії. Становлення літературної української мови та остаточне утвердження поняття «українці».

Завершення феодальних відносин в Україні. Ліквідація кріпосного права в Україні у 1861 році. Особливості проведення земельної, фінансової, судової, земської, міської та військової реформ на українських землях. Промисловий переворот в українських губерніях Російської імперії. Розвиток капіталізму в промисловості й сільському господарстві, його економічні й соціальні наслідки.

Громади 1860-70-х рр. Громадсько-політична діяльність В. Антоновича та М. Драгоманова. Перші політичні партії. Обґрунтування ідеї політичної самостійності України. Розвиток освіти на українських землях. Львівський, Харківський, Київський університети. Розвиток драматургії і театрального мистецтва в Україні. Відкриття перших стаціонарних театрів

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,6,7.

Додатковий: 18,29,32,38,45,46,58.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 6. Українські землі в складі Австро-Угорської імперії.

Включення західноукраїнських земель до складу Австрійської імперії. Віденський конгрес. Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Реформи Марії Терезії та Йосифа II. Етнічний склад українських земель у складі Австро-Угорської імперії. Національні меншини і їх вплив на суспільно-політичний та економічний розвиток краю: російська, польська, німецька, єврейська громади. Міграційні процеси XIX ст.

Національне та соціальне становище українців в Австро-Угорській імперії. Діяльність «Руської трійці», товариства «Руська Бесіда» і наукового товариства ім. Тараса Шевченка (НТШ). Діяльність Головної руської ради (ГРР). Селянський рух у Галичині і на Буковині. Діяльність греко-католицького духовенства. Політизація національного руху й утворення перших політичних партій. Створення РУРП і громадсько-політична діяльність І.Франка.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 5, 6.

Додатковий: 27, 29, 32, 38, 58, 69.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 7. Україна у Першій світовій війні. Українська революція 1917 р. і діяльність Центральної Ради.

Геополітичне становище України на початку ХХ ст. «Українське питання» у роки Першої світової війни. Початок та хід Першої світової війни: воєнні дії в Україні.

Історичні передумови Української революції, її характер та рушійні сили. Створення Української Центральної Ради, її політичний склад, соціальна база і програма діяльності. Державотворча діяльність Української Центральної Ради. Історичні постаті М. Грушевський та В. Винниченко в державотворчій діяльності України. Боротьба більшовиків за встановлення радянської влади в Україні. Діяльність січових стрільців. Війна радянської Росії проти УНР. Трагедія під Крутами.

Соціально-економічне життя України. Зовнішня політика Центральної Ради. Брестський договір та наслідки для України. Здобутки України у сфері освіти, науки і культури.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,6,7.

Додатковий: 3,8,17,18,23,29,32,36,38,40,43,44-46,47,54,58,59.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 8. Національно-визвольні сили 1918 – 1920-х рр. Гетьманат П. Скоропадського та Директорія.

Гетьманський переворот, його рушійні сили. Форма, характер, соціальна база державної влади П. Скоропадського. Наслідки політики П. Скоропадського для України. Державно-політичний курс Директорії УНР. Становище національних меншин та діяльність політичної партії БУНД в 1918-1919-х роках. Соціально-економічні перетворення за правління Директорії та зміна структури уряду УНР. Політика С. Петлюри та Варшавський договір 1920 р. Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 р. Встановлення влади Рад в Україні в 1919 р.

Повстанський рух 1918-1921 рр.: економічні, політичні, соціальні причини та наслідки. Політичне та історичне значення Української революції 1917-1921 рр.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,6,7.

Додатковий: 3,8,17,18,23,29,32,36,38,40,43,44-46,47,54,58,59.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 9. Україна в умовах становлення радянської влади.

Особливості впровадження та здійснення в Україні «воєнного комунізму». Соціально-економічне та політичне становище України на початку 1920-х рр. Голод 1921-1923 рр. та його наслідки. Нова економічна політика, особливості її впровадження в УСРР. Українізація: причини, суть, методи впровадження.

Входження УСРР до складу СРСР. Утвердження тоталітарного режиму в Україні.

Модернізаційні процеси в Україні. Форсована індустриалізація. Урбанізація. Ідеологізація суспільного життя, культ особи. Масова колективізація. Голодомор 1932-1933 рр.

Західноукраїнські землі між Першою та Другою світовими війнами. Політика «осадництва» та «пацифікації». Створення ОУН. Політика Августина Волошина.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,6,7.

Додатковий: 3,11,13,18,24,26,29,34,35,37,38,39, 40,42,44,45,49,55,59,64.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 10. Україна під час Другої світової війни (1939-1945 рр.).

Українські землі в геополітичних інтересах інших держав напередодні Другої світової війни. Пакт Молотова-Ріббентропа і українські землі.

Початок німецько-радянської війни. Поразки Червоної Армії. Евакуація населення та матеріальних цінностей з України. Система окупаційної влади. План

«Ост» та поділ України на окупаційні зони. Суспільно-економічне та культурне життя українців в умовах окупації. «Бабин Яр» і втрати українців.

Течії руху опору. Партизанський рух та створення партизанських штабів. Націоналістичний рух. Діяльність Української повстанської армії. Польський визвольний рух на території Галичини.

Вигнання з України окупантів. Битва за Дніпро і визволення Києва. Військові операції по визволенню України.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 4, 5, 6.

Додатковий: 14, 38, 40, 41, 52, 57, 60, 64.

Інтернет-ресурси: 1-3, 4.

Тема 11. Післявоєнна відбудова і розвиток України в 1945 – початку 1950-х років

Внесок українського народу у перемогу над нацизмом: втрати у роки війни. Ціна перемоги: демографічні, політичні, геополітичні, економічні, соціальні наслідки війни для українського народу.

Міжнародне становище України. Участь України у створенні ООН. Возз'єднання українських земель у складі УРСР. Радянізація західних областей України. Операція «Вієла». Ялтинська та Потсдамська конференції. Політика «холодної війни». Розширення української діаспори.

Труднощі відбудови народного господарства. Голод 1946 – 1947-х рр. Посилення тоталітарно-бюрократичних тенденцій в громадсько-політичному житті України та СРСР у 1940-1950-х рр.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 4, 5, 6, 7.

Додатковий: 3, 12, 14, 15, 18, 38, 41, 44, 45, 52, 57, 60, 64.

Інтернет-ресурси: 1-3, 4.

Тема 12. Лібералізація політичного життя та економічні перетворення в Україні 1950-1970-х роках.

Зміни у керівництві СРСР. Період «відлиги» в Україні. Викриття культу «особи Сталіна». Заходи по реабілітації жертв сталінізму. Реформування управління економікою. Входження Криму до складу УРСР. Будівництво Північно-Кримського каналу: причини і наслідки.

Соціально-економічні процеси у 1960-х рр. Політика «застою». Реформи у промисловості і сільському господарстві. Політичне, економічне, соціальне становище України у роки П.Шелеста та В.Щербицького.

Активізація громадсько-політичних сил в Україні. Рух «шістдесятників».

Діяльність українських дисидентів. Українська Гельсінська група. Культурні зміни і неоконформізм в мистецтві.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,5,6,7.

Додатковий: 3,6,7,18,22,29,30,38,40,44,45,64.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 13. Україна у період загострення кризи радянської системи.

Політика «перебудови» в УРСР. Процеси демократизації суспільства: гласність, політизація мас. Чорнобильська катастрофа. Масові акції протесту. Процес становлення багатопартійної системи: Народний рух України та інші українські політичні партії, організації. Історичне значення «Закону про мову» 1989 року. Політична ситуації в країні 1990-х років: загострення кризи. Декларація про державний суверенітет УРСР. Причини розпаду СРСР. Президентські вибори 1991 року. «Парад» суверенітетів.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,5,6,7.

Додатковий: 3, 7, 12, 17, 18, 30, 32, 33, 44, 59, 64.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 14. Відродження Незалежності України.

Проголошення Акту про державну незалежність України. Формування нових державних структур. Процеси дерадянізації та люстрації влади в незалежній Україні. Формування української політичної еліти.

Зовнішня політика президента Л.Кравчука. Розбудова дипломатичних відносин. Визнання незалежної України в світі.

Внутрішня політика першого етапу української незалежності. Економічна криза та пошуки шляхів її подолання. Різке падіння темпів розвитку вітчизняної промисловості. Особливості процесів приватизації народного господарства України. Соціально-економічне життя населення. Відродження релігійної сфери та міжконфесійна боротьба.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,5,6,7.

Додатковий: 3, 7, 12, 17, 18, 30, 32, 33, 44, 59, 64.

Інтернет-ресурси: 1-6.

Тема 15. Україна на етапі розбудови незалежності (1994-2004 pp.).

Внутрішня і зовнішня політика Л. Кучми. Конституційний процес.

Економічна політика незалежної України. Становлення національної валюти. Реформи в промисловості та сільському господарстві. Соціальна політика.

Україна в системі міжнародних відносин. Зміни у зовнішньополітичному курсі. Ядерне роззброєння України. Проблема Чорноморського флоту.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,6,7.

Додатковий: 1,3,15,16,30,44, 46.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 16. Україна на початку ХХІ ст.

Вибори Президента України 2004 р. «Помаранчева революція». Політична реформа 8 грудня 2004 р. та її наслідки. Внутрішньополітична кон'юнктура та особливості взаємодії між гілками влади в Україні. Зміна політичного курсу України та вибори до Верховної Ради України 2006 р. Характеристика економічного розвитку України в післяреволюційний період. Економічна криза в Україні 2008 року.

Політична криза 2013-2014 рр. «Революція Гідності». Міжнародна ситуація і загострення протиріч з Росією. Анексія Криму.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,6,7.

Додатковий: 1,3,15,16,30,44, 46.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 17. Україна в світових процесах

Трансформація зовнішньополітичного курсу України у ХХІ ст. Особливості співпраці України з європейськими міжнародними організаціями. Україна в міжнародному економічному просторі.

Внутрішньополітичні процеси 2000-х років та їх вплив на міжнародний імідж України. Участь України у діяльності міжнародних організацій. Україна в міжнародному економічному просторі. Перспективи європейської інтеграції України. Україна і НАТО: безпека та міжнародне співробітництво України у ХХІ ст.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,6,7.

Додатковий: 1,3,15,16,30,44, 46.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

ІІІ. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

№ з/ п	Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	
		Усього годин/ креди- тів	з них				
			лекції	семінарсь- кі заняття	самостійна робота студентів		
1	Вступ. Давня історія України	20	2	2	4	О, КТ, ТЗ, ЕК	
2	Київська та Галицько-Волинська Русь.	10	2	2	4	О, КТ, ТЗ, ЕК	
3	Українські землі у складі Великого Князівства Литовського та Речі Посполитої.	10	2	2	10	О, КТ, ТЗ, ЕК	
4	Козацька доба в історії українського народу. Гетьманщина.	20	2	2	10	О, КТ, ТЗ, ЕК	
5	Українські землі під владою Російської імперії.	10	2	2	10	О, КТ, ТЗ, ЕК	
6	Українські землі в складі Австро-Угорської імперії.	10	2	2	10	О, КТ, ТЗ, ЕК	
7	Українська революція 1917 р. Діяльність Центральної Ради.	10	2	2	10	О, КТ, ТЗ, ЕК	
8	Національно-визвольні сили 1918 – 1920-х рр. Гетьманат П. Скоропадського та Директорія.	10	2	2	10	О, КТ, ТЗ, ЕК	
9	Україна в умовах становлення радянської влади.	10	2	2	10	О, КТ, ТЗ, ЕК	

10	Україна під час Другої світової війни (1939-1945 рр.). Післявоєнна відбудова і розвиток України в 1945 – початку 1950-х років.	20	2	2	10	O, КТ, ТЗ, ЕК
11	Лібералізація політичного життя та економічні перетворення в Україні (1953-1982 рр.).	10	2	2	8	O, КТ, ТЗ, ЕК
12	Україна у період загострення кризи радянської системи. Відродження Незалежності України.	10	2	2	8	O, КТ, ТЗ, ЕК
13	Україна на етапі розбудови незалежності (1994-2004 рр) та початку ХХІ ст.	20	2	2	10	O, КТ, ТЗ, ЕК
14	Україна в світових процесах.	10	2	2	10	O, КТ, ТЗ, ЕК, ККР
	Разом:	180/6	28	28	124	

Скорочення:

опитування – О

комп'ютерне тестування – КТ

експрес-контроль – ЕК

контрольна робота – КР

творче завдання – ТЗ

IV. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.	Оціювання у балах
<p>Знати: предметно-об'єктну сферу дисципліни «Історія України», головні етапи історичного розвитку українського народу, ключові напрями історіографії.</p> <p>Вміти: аналізувати теорії походження слов'ян, їх ранню історію.</p>	<p>Тема 1. Вступ. Давня історія України. Лекція. Первісна доба в історії України. План лекції</p> <p>1. Предмет, завдання та періодизація Історії України. 2. Поява та розселення людей на території України. 3. Кочовики за раннього залізного віку.</p> <p>Семінар. Античний період в історії України та слов'янський етногенез. План семінару</p> <p>1. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та Криму. 2. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). 3. Велике розселення слов'ян.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>1. Написати дайджест на тему: «Історична схема М. Грушевського». 2. Племінні союзи східних слов'ян.</p> <p>Список рекомендованих джерел Основний: 1,5,6,8. Додатковий: 4,5,17,19,27,33,68. Інтернет-ресурси: 1-6.</p>	2 2 6	0-5

<p>Знати: теорії походження давньоруської держави, головні події політичної історії Київської та Галицько-Волинської Русі.</p> <p>Вміти: визначати та аналізувати чинники формування і державності у східних слов'ян.</p>	<p>Тема 2. Київська та Галицько-Волинська Русь</p> <p>Лекція. Зародження державності та соціально-економічний розвиток східних слов'ян.</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чинники формування давньоруської держави, її суспільний та економічний розвиток. 2. Торговельний шлях «із варяг у греки» та розвиток міст давньої Русі. 3. Політичний і соціальний устрій Галицько-Волинського князівства. <p>Семінар. Розвиток Київської Русі.</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Князювання Володимира Великого та Ярослава Мудрого. 2. Особливості процесу роздробленості Київської Русі. 3. Галицько-Волинська держава у системі протистояння між Сходом та Заходом. <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виконати творче завдання: «Виникнення терміну «Україна». Київський літопис». 2. Релігійне життя в Київській Русі у контексті розколу християнства на Східну та Західну церкви. <p>Список рекомендованих джерел</p> <p>Основний: 1,6,8.</p> <p>Додатковий: 4,17,25,27,29,31,56,69.</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-6.</p>	2	2 0-5 6
<p>Знати: соціальну</p>	<p>Тема 3. Українські землі у складі Великого Князівства Литовського та Речі Посполитої</p>		

<p>структуру українського суспільства та соціально-економічне становище різних верств населення у XVI ст.</p>	<p>Лекція. Інкорпорація українських земель у складі ВКЛ та остаточна втрата незалежності.</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> Входження українських земель до складу ВКЛ. Люблінська унія та її вплив на українські землі. Перші козацько-селянські повстання. 	2	
<p>Вміти:</p> <p>аналізувати політичне та економічне становище українських земель у складі ВКЛ і Речі Посполитої.</p> <p>Визначати сутність та значення політики литовських князів і польської шляхти щодо України.</p>	<p>Семінар. Колонізація і полонізація українських земель у XVI ст.</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> Політичний, економічний, культурний і релігійний вплив українських земель на Велике князівство Литовське. Зміни в соціальній структурі українського суспільства в Речі Посполитій. Формування шляхетського стану. Роль церковних братств в історії України. <p>Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> <i>Підготуйте доповідь на тему: «Особливості розвитку магдебурзького права на українських землях».</i> <i>Виконайте творче завдання на тему: «Боротьба Литви і Московії за давньоруську спадщину».</i> <p>Список рекомендованих джерел</p> <p>Основний: 1,5,6,8.</p> <p>Додатковий: 29,48,63,69,70.</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-6.</p>	2	0-5
<p>Знати:</p> <p>причини і обставини</p>	<p>Тема 4. Козацька доба в історії українського народу. Гетьманщина.</p> <p>Лекція. Виникнення козацтва та розвиток гетьманської держави</p>		

<p>виникнення козацтва, його роль в історичних процесах; сутність явища.</p> <p>Вміти:</p> <p>аналізувати геополітичне становище українських земель і його вплив на долю Гетьманщини.</p>	<p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> Запорізька Січ, як центр консолідації національно-визвольного руху Українські землі в геополітичних інтересах Речі Посполитої, Росії, Кримського ханства та Османської імперії. Період Руїни та доля України в XVII. <p>Семінар. Українська національно-визвольна революція 1648 – 1657 рр. та її наслідки</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> Причини, характер та рушійні сили визвольної війни. Зовнішня політика Богдана Хмельницького. Переяславська Рада. Занепад автономного устрою Гетьманщини. Ліквідація Запорізької Січі. <p>Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> Визначте головні соціально-економічні й політичні наслідки визвольної війни. Провести кейс метод в групі на тему «Полтавська битва та її історичне значення» Виконайте творче завдання на тему: «Позитивні і негативні сторони державно-політичної діяльності I. Мазепи.». <p>Список рекомендованих джерел</p> <p>Основний: 1,4,6,8.</p> <p>Додатковий: 2,9,10,16,20,21,28,29,50,51,53,6,1,62,66,67,69.</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-6.</p>	2	0-5
<p>Знати:</p> <p>сутність та</p>	<p>Тема 5. Українські землі під владою Російської імперії.</p> <p>Лекція. Геополітичні зміни в історії</p>		

<p>особливості явищ і процесів XIX ст.</p> <p>Вміти: аналізувати суспільно-політичний та національний рухи, їх вплив на подальші події в історії.</p>	<p>України кінця XVIII ст.</p> <p>План лекцій</p> <p>1. Геополітичні зміни в Центрально-Східній Європі. Три поділи Речі Посполитої. 2. Російсько-турецькі війни та їх наслідки. Заселення півдня України німецькими, болгарськими, румунськими, грецькими, сербськими, єврейськими, угорськими общинами. 3. Громадівський рух, його характер і течії.</p> <p>Семінар. Економічні та політичні реформи України другої половини XIX ст.</p> <p>План семінару</p> <p>1. Завершення феодальних відносин в Україні. Промисловий переворот в українських губерніях Російської імперії та розвиток капіталізму в промисловості і сільському господарстві. 2. Перші політичні партії. Обґрунтування ідеї політичної самостійності України 3. Розвиток освіти на українських землях. Львівський, Харківський, Київський університети.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>1. Розвиток драматургії і театрального мистецтва в Україні. Відкриття перших стаціонарних театрів. 2. Столипінська реформа 1906 р. 3. Визначте основні етапи формування української нації.</p> <p>Список рекомендованих джерел</p> <p>Основний: 1, 4, 6, 7. Додатковий: 18, 29, 32, 38, 45, 46, 58. Інтернет-ресурси: 1-6.</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>0-5</p> <p>6</p>
--	--	---------------------------------------

<p>Знати: особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель у другій половині XIX ст.</p> <p>Вміти: характеризувати зміни у соціальному складі населення, основні течії суспільно-політичного руху: процес утворення українських політичних партій у Галичині.</p>	<p>Тема 6. Українські землі у складі Австро-Угорської імперії.</p> <p>Лекція. Доля західноукраїнських земель.</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Включення західноукраїнських земель до складу Австрійської імперії. Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. 2. Реформи Марії Терезії та Йосифа II та українські землі. 3. Селянський рух у Галичині і на Буковині. <p>Семінар. Соціально-політичне життя Західної України кінця XIX- початку ХХ ст.</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Народницький рух на західноукраїнських землях. 2. Політизація національного руху й утворення перших політичних партій. 3. <i>Дискусія на тему: «Політичні права та умови культурно-освітнього розвитку українців на рубежі XIX-XX ст.».</i> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте діяльність греко-католицького духовенства серед української громади, українських депутатів в Австрійському парламенті та Галицькому сеймі. 2. Шляхи і методи боротьби українців за свою національну самобутність і культурну ідентичність. <p>Список рекомендованих джерел</p> <p>Основний: 1, 2, 5, 6.</p> <p>Додатковий: 27, 29, 32, 38, 58, 69.</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-6.</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>6</p>	<p>0-5</p>
--	---	----------------------------	------------

<p>Знати: передумови, причини, рушійні сили української революції 1917 р.; особливості державотворч ої діяльності Центральної Ради.</p> <p>Вміти: аналізувати внутрішні обставини та зовнішньопол ітичний контекст української революції; здобутки і прорахунки у діяльності Центральної Ради України.</p>	<p>Тема 7. Україна у Першій світовій війні. Українська революція 1917 р. і діяльність Центральної Ради Лекція. Українські землі у Першій світовій війні План лекції</p> <p>1. Геополітичне становище України на початку ХХ ст. «Українське питання» напередодні Першої світової війни. 2. Початок та хід Першої світової війни: військові операції на території України. 3. Історичні передумови Української революції, її характер та рушійні сили.</p> <p>Семінар. Лютнева революція та відновлення державності в Україні. План семінару</p> <p>1. Державотворча діяльність Української Центральної Ради. Політичні та соціально-економічні протиріччя: владні структури УНР і суспільство. 2. Соціально-економічне життя України в період ЦР. 3. Боротьба більшовиків за встановлення радянської влади в Україні.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>1. Особистість М. Грушевського в українській історії. 2. Проаналізуйте процес виходу України з Першої світової війни та умови Брестського мирного договору для України. 3. Дискусія на тему: «Сильні та слабкі сторони діяльності Центральної Ради».</p>	2	0-5
		6	

	<p>4. Діяльність Українських січових стрільців.</p> <p>Список рекомендованих джерел</p> <p>Основний: 1,4,6,7.</p> <p>Додатковий:</p> <p>3,8,17,18,23,29,32,36,38,40,43,44-46,47,54,58,59.</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-6.</p>		
<p>Знати: перебіг військових подій у контексті боротьби за владу в Україні різних політичних сил.</p> <p>Вміти: аналізувати процес боротьби за українську державність та причини поразки; визначати ставлення до подій в Україні міжнародної спільноти.</p>	<p>Тема 8. Національно-визвольні сили 1918 – 1920-х рр. Гетьманат П. Скоропадського та Директорія</p> <p>Лекція. Трансформація політичної влади в Україні.</p> <p>План лекції</p> <p>1.Форма, характер, соціальна база державної влади П. Скоропадського.</p> <p>2.Директорія: державно-політичний курс, організація влади, соціально-економічні перетворення. Зміни у структурі уряду УНР.</p> <p>3. Єврейські погроми та діяльність політичної партії БУНД у 1918-1919-х роках.</p> <p>Семінар. Боротьба за владу в Україні в 1918 – 1920-х рр.</p> <p>План семінару</p> <p>1. Гетьман П. Скоропадський та політична мапа України 1918 р.</p> <p>2. Міжнародне становище України у період Директорії. Роль С. Петлюри та Варшавський договір 1920 р.</p> <p>3. Круглий стіл: «Основні політичні гравці в Україні періоду революції: успіхи та поразки».</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p>	2	0-5
		6	

	<p>1. Проаналізуйте Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 р.</p> <p>2. Визначте політичне та історичне значення повстанського руху 1918-1921 рр</p> <p>Список рекомендованих джерел</p> <p>Основний: 1,4,6,7.</p> <p>Додатковий:</p> <p>3,8,17,18,23,29,32,36,38,40,43,44-46,47,54,58,59.</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-6.</p>		
<p>Знати:</p> <p>сутність сучасно-політичних та економічних змін в Україні у 1920-х – 1930-х рр.</p> <p>Вміти:</p> <p>визначати особливості радянського тоталітарного режиму, трагічні наслідки його встановлення для українського народу.</p>	<p>Тема 9. Україна в умовах становлення радянської влади</p> <p>Лекція. Процес радянізації в Україні.</p> <p>План лекції</p> <p>1. Передумови і процес створення СРСР.</p> <p>2. Економічні перетворення більшовиків: «воєнний комунізм», НЕП, грошова реформа 1922 – 1924 –х років.</p> <p>3. Модернізаційні процеси в Україні. Форсована індустриалізація. Урбанізація.</p> <p>Семінар. Трансформація соціально-політичного та культурного життя України.</p> <p>План семінару</p> <p>1. Воєнно-комуністичний тиск на селянство, масова колективізація. Голодомор 1932 – 1933 рр. як один із засобів подолання спротиву селянства.</p> <p>2. Політичні репресії: національне підґрунтя, складові та механізми реалізації.</p> <p>3. Дискусія на тему: «Політичні свободи, соціально-економічне становище та духовно-культурний розвиток населення Західної та радянської України».</p>	2	0-5

	<p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>1. Політика «українізації» 1923 р.: причини та наслідки.</p> <p>2. <i>Підготувати презентацію на тему: «Розстріляне відродження».</i></p> <p>Список рекомендованих джерел</p> <p>Основний: 1,4,6,7.</p> <p>Додатковий: 3,11,13,18,24,26,29,34,35,37,38, 3444,45,49,55,59,64.</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-6.</p>	6	
Знати: наслідки радянсько- німецьких договорів 1939 р. для українських, причини поразок Червоної армії у 1941 р.	<p>Тема 10. Україна під час Другої світової війни (1939-1945 рр.)</p> <p>Лекція. Початок Другої світової війни та доля Західної України.</p> <p>План лекції</p> <p>1.«Українське питання» на передодні Другої світової війни.</p> <p>2. Пакт Молотова-Ріббентропа і українські землі.</p> <p>3. Початок німецько-радянської війни. Причини поразки Червоної Армії.</p> <p>Семінар. Боротьба українського народу проти фашизму.</p> <p>План семінару</p> <p>1. Система окупаційної влади. Умови та повсякденне життя населення на окупованих територіях.</p> <p>2. Український рух опору та його течії.</p> <p>3. Військові операції по визволенню України. Битва за Дніпро.</p>	2	
Вміти: аналізувати становище населення в умовах окупації форми боротьби проти окупаційної влади.	<p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>1. Евакуація населення та матеріальних цінностей з України.</p> <p>2. <i>Підготувати доповідь на тему «Остарбайтери України» та її подальше</i></p>	2	0-5

	<p><i>обговорення в аудиторії.</i></p> <p>Список рекомендованих джерел</p> <p>Основний: 1, 2, 4, 5, 6.</p> <p>Додатковий: 14, 38, 40, 41, 52, 57, 60, 64.</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-6.</p>		
<p>Знати: внесок українців у перемогу та ціну війни.</p> <p>Вміти: аналізувати геополітичне становище українських земель, вплив на становище українського народу за відсутності державності.</p>	<p>Тема 11. Післявоєнна відбудова і розвиток України в 1945 – початку 1950-х років</p> <p>Лекція. Наслідки Другої світової війни.</p> <p>План лекції</p> <p>1. Внесок українського народу у перемогу над нацизмом: втрати у роки війни.</p> <p>2. Труднощі відбудови народного господарства 1946-1950 рр. Грошова реформа 1947 року.</p> <p>3. «Міжнародне становище України. Возз'єднання українських земель (Закарпаття) у складі УРСР. «Участь України у створенні ООН».</p> <p>Семінар. Шляхи вирішення «українського питання» після Другої світової війни.</p> <p>План семінару</p> <p>1. Операція «Вієтнам» та її наслідки для України.</p> <p>2. Ялтинська та Потсдамська конференції . «Холодна війна».</p> <p>3. Розширення української діаспори.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>1. <i>Виступ з доповіддю на тему «Культурні процеси в Україні після Другої світової війни» та її подальше обговорення в аудиторії.</i></p> <p>2. Голод 1946 – 1947 рр.</p>	2	0-5

	<p>Список рекомендованих джерел</p> <p>Основний: 1,4,5,6,7.</p> <p>Додатковий:</p> <p>3,12,14,15,18,38,41,44,45,52,57,60,64.</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-6.</p>		
<p>Знати:</p> <p>сутність радянських соціально-економічних реформ і особливості політичних змін періоду «відлиги» та «застою».</p> <p>Вміти:</p> <p>аналізувати причини реформ і їх наслідки, суспільні процеси та діяльність громадсько-політичних сил.</p>	<p>Тема 12. Лібералізація політичного життя та економічні перетворення в Україні 1950-1970-х роках</p> <p>Лекція. Політика М. Хрущова і Л. Брежнєва.</p> <p>План лекції</p> <p>1. Зміни в керівництві СРСР у 1953 р., обставини входження Криму до складу УРСР.</p> <p>2. Реформи у промисловості і сільському господарстві. Створення раднаргоспів.</p> <p>3. Соціально-економічні процеси в Україні у 1960-х рр.</p> <p>Семінар. Соціально-економічне і політичне життя України в 1960-1970-х роках.</p> <p>План семінару</p> <p>1. Політичне, економічне, соціальне становище України у роки П.Шелеста та В.Щербицького. Особливості промислової структури УРСР як складової союзного виробничого комплексу.</p> <p>2. Дисидентство. Українська Гельсінська спілка.</p> <p>3. Конституція УРСР 1978 р.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Підготувати доповідь на тему</p>	2	0-5
		2	6

		<p>«Перспективи радянських економічних реформ др. пол. 50-х – поч. 70-х рр. ХХ ст.» та її подальший аналіз в аудиторії.</p> <p>2. Доповідь на тему: «Будівництво Північно-Кримського каналу: причини та наслідки».</p> <p>3. Українська культурна еліта 60-70-х рр. ХХ ст.</p> <p>Список рекомендованих джерел</p> <p>Основний: 1,4,5,6,7.</p> <p>Додатковий:</p> <p>3,6,7,18,22,29,30,38,40,44,45,64.</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-6.</p>		
Знати: зміст основні напрями політики «перебудови», розгортання соціального та національного руху. Вміти: визначити причини наслідки поглиблення економічної кризи.	та i	<p>Тема 13. Україна у період загострення кризи радянської системи.</p> <p>Лекція. Політичні і соціально-економічні реформи М. Горбачова.</p> <p>План лекції</p> <p>1. Особливості політики «перебудови» в УРСР.</p> <p>2. Історичне значення «Закону про мову» 1989 року. Політична ситуація в країні 1990-х років: загострення кризи.</p> <p>3. Розгортання передумов для проголошення Декларації про Державний суверенітет та Акту незалежності України.</p> <p>4. Причини розпаду СРСР. «Парад» суверенітетів</p> <p>Семінар.</p> <p>План семінару</p> <p>1. Зовнішня політика М.Горбачова.</p> <p>2. Політичні реформи. Формування багатопартійності, виникнення Народного руху України за перебудову.</p> <p>3. Круглий стіл: «Соціально-економічне становище українців у період «перебудови».</p> <p>Завдання для самостійної роботи</p> <p>студента</p> <p>1. Опрацюйте питання «Афганська війна:</p>	2	0-5

	<p>український вимір».</p> <p>2. <i>Підготувати презентацію на тему: «Чорнобильська катастрофа». Аналіз проблем у студентській аудиторії.</i></p> <p>Список рекомендованих джерел</p> <p>Основний: 1,4,5,6,7.</p> <p>Додатковий: 3, 7, 12, 17, 18, 30, 32, 33, 44, 59, 64.</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-6.</p>		
Знати: Внутрішні та зовнішні обставини проголошення незалежності України і сутність соціально-політичних та економічних труднощів, якими довелося боротися новій українській владі. Вміти: аналізувати внутрішню зовнішню політику президента Л.Кравчука та характеризувати особливості формування	<p>Тема 14. Відродження Незалежності України</p> <p>Лекція. Формування зовнішньої політики і трансформація внутрішнього життя незалежної України.</p> <p>План лекції.</p> <ol style="list-style-type: none"> Проголошення незалежності України. Формування нових державних структур. Зовнішня політика Л. Кравчука. Релігійне життя українців у 90-х рр. ХХ ст. <p>Семінар. Суспільно-політичні та економічні процеси в Україні першого етапу незалежності.</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> Економічна політика. Реформування сільського господарства. Соціальна політика. Створення Збройних сил України. Проблема Чорноморського флоту. Дискусія на тему: «Здобутки та прорахунки української влади першого етапу незалежності (1991-1994 рр.)». <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <ol style="list-style-type: none"> Україна початку 1990-х рр. очима іноземців. З'ясуйте причини спроби державного 	2	2 0-5 8

	<p>української держави.</p> <p>перевороту у Москві та позицію української влади.</p> <p>Список рекомендованих джерел</p> <p>Основний: 1,4,5,6,7.</p> <p>Додатковий: 3, 7, 12, 17, 18, 30, 32, 33, 44, 59, 64.</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-6.</p>		
<p>Знати:</p> <p>особливості формування внутрішньої і зовнішньої політики України в період президентства Л.Кучми.</p>	<p>Тема 15. Україна на етапі розбудови незалежності (1994-2004 рр.)</p> <p>Лекція. Внутрішня політика президента Л. Кучми та геополітичне становище України.</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Внутрішня політика Л. Кучми. 2. Проаналізуйте Конституційний процес в Україні. 3. Політичні кризи та наслідки. 	2	
<p>Вміти:</p> <p>характеризува</p> <p>ти особливості проведення економічних реформ та формування зовнішньополітичного курсу України.</p>	<p>Семінар. Незалежна Україна в умовах економічної кризи.</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальне життя населення України у др. пол. 1990 –х – на поч. 2000-х рр. 2. Особливості реформування аграрного сектору в Україні. 3. Дискусія на тему: «<i>Відмова України від ядерного статусу: економічна доцільність та питання безпеки</i>». 	2	0-5
	<p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості політичного життя України др. пол. 1990-х – поч. 2000-х рр. 3. Визначте умови становлення національної валюти; головні проблеми у соціальній сфері незалежної України та можливі шляхи їх подолання. 	8	

	<p>Список рекомендованих джерел Основний: 1,6,7. Додатковий: 1,3,15,16,30,44,46. Інтернет-ресурси: 1-6.</p>		
<p>Знати: особливості політичної кон'юнктури в Україні у період президентства В. Ющенка, сильні та слабкі сторони процесу реформування соціально-політичного та економічного житті в країні. Вміти: аналізувати політичні, економічні, соціальні та культурно-освітні процеси в Україні періоду президентства В.Ющенка.</p>	<p>Тема 16. Україна на початку ХХІ ст. Лекція. «Перезавантаження влади» та реформи в Україні протягом 2004 – 2014-х років План лекції 1. Вибори Президента України 2004 р. «Помаранчева революція». 2. Внутрішньополітична кон'юнктура та особливості взаємодії між гілками влади в Україні. Вибори до Верховної Ради 2006 року. 3. Характеристика економічного розвитку України в післяреволюційний період.</p> <p>Семінар. Соціально-політичне і культурне життя України на поч. ХХІ ст. План семінару 1. Політична реформа в Україні 2011 року. 2. Особливості розвитку освітньо-культурної сфери в незалежній Україні. 3. Дискусія на тему: «Здобутки і прорахунки влади в запровадженні економічних та політичних реформ».</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента 1. Політична криза в Україні 2014 року: причини та наслідки. 2. Розвиток Збройним Сил України та військово-оборонного комплексу.</p> <p>Список рекомендованих джерел Основний: 1,6,7.</p>	2	0-5
		8	

	Додатковий: 1,3,15,16,30,44,46. Інтернет-ресурси: 1-6.		
Знати: основні тенденції зовнішньої політики України у ХХІ ст. та особливості її співпраці з провідними гравцями на міжнародній арені. Вміти: характеризувати місце і роль України в геополітичному просторі та визначати перспективи співпраці з іноземними державами і міжнародними організаціями.	<p>Тема 17. Україна в світових процесах Лекція. Міжнародні відносини і зовнішня політика України у ХХІ ст.</p> <p>План лекції</p> <p>1. Трансформація зовнішньополітичного курсу України у ХХІ ст. 2. Особливості співпраці України з європейськими міжнародними організаціями.</p> <p>Семінар. Україна в сучасному глобалізованому світі План семінару</p> <p>1. Внутрішньополітичні процеси 2000-х років та їх вплив на міжнародний імідж України. 2. Участь України у діяльності міжнародних організацій. 3. <i>Дискусія на тему: «Перспективи європейської інтеграції України».</i></p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>1. Україна у міжнародному економічному просторі. 2. Безпека та міжнародне співробітництво України у ХХІ ст.</p> <p>Модульний контроль</p> <p>Список рекомендованих джерел Основний: 1,6,7. Додатковий: 1,3,15,16,30,44,46. Інтернет-ресурси: 1-6.</p>	2	0-5
	Разом	180	100
	Підсумковий результат - екзамен		

* Курсивом визначено інтерактивні завдання з навчальної дисципліни «Історія України»

V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ **Основний**

1. Бадах Ю.Г. *Історія України. Навчальний посібник* / Ю.Г.Бадах, П.П.Притуляк (відп. ред.), Л.В.Губицький, І.О.Кизименко, Н.М.Литвин. – К.: КНТЕУ, 2010. – 547 с.*
2. Бойко О.Д. *Історія України. Навчальний посібник* / О.Д.Бойко. – 2-ге вид. – К., 2002.-655с.
3. Історія України / Під ред. В.А. Смолія. – К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2002. – 472с.
4. Литвин В. Історія України: підручник / Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. – К.: Наукова думка, 2013. – 991 с.
5. *Новітня історія України. (1900-2000): Підручник для студ. іст. спец. вищих навч. закл. – 2. вид., перероб. і доп.* – К., 2002.
6. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.] – Черкаси, 2016. – 644 с.

Додатковий

1. Баран В. Україна: політична історія. ХХ – початок ХХІ століття. / НАН України; Інститут історії України; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса / В. Баран, О. Бойко, В. Верстюк, С. Віднянський, В. Греченко. – К.: Парламентське видавництво, 2007. – 1027 с.
2. Баран В.Д. Історичні витоки українського народу / В.Д. Баран, Я.В. Баран. – К.: Генеза, 2005. – 208 с.
3. Вортман Д., Гордієнко Я., Майоров М. – TERRA UCRAINICA. Історичний атлас України і сусідніх земель. Від кімерійців до сьогодення./ Д. Вортман, Я.Гордієнко, М. Майоров – Х., 2018
4. Польовий М. Гібридний погляд на гібридні трансформації, що призвели Україну до гібридної пастики [Рец на]: Мацієвський Ю. В. У пасти гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991-2014). – Чернівці : Книги – ХХІ, 2016. – 552 с. // Україна модерна. – 2018. – 31 травня
5. Мацієвський Ю. В. У пасти гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991-2014)./ Ю. В. Мацієвський – Чернівці: Книги – ХХІ, 2016. – 552 с.
6. Польща та Україна у тридцятих-сорокових роках ХХ століття: Двадцять років спільному польсько-українському науковому проекту. 1996-2016 / Ред.: Є. Беднарек, Ю. Шаповал. – Лодзь; Варшава; Київ, 2018. – 207 с.
7. Дисиденти. Антологія текстів / Упоряд.: О. Сінченко, Д. Стус, Л. Фінберг; Наук. ред. О. Сінченко.. – К.,2018. – 656 с.
8. Кісь О. Українки в ГУЛАГу: вижити значить перемогти / Наук. ред. С.

- Павлюк. – Львів: Інститут народознавства, 2017. – 288 с.
9. Розумний М. М. Виклики національного самовизначення / Національний інститут стратегічних досліджень. – К.: НІСД, 2016. – 196 с.
10. Світова гібридна війна: український фронт / За заг. ред. В. П. Горбуліна. Національний інститут стратегічних досліджень. – К.: НІСД, 2017. – 496 с.
11. Майдан. Свідчення. Допомога постраждалим. Міжнародна солідарність / За ред.: Л. Фінберга, І. Берлянд, О. Андреєвої. Авт. кол.: О. Андреєва, І. Берлянд, Т. Хорунжа, Л. Фінберг (керівник). – К., 2018. – 816 с.
12. Рева І. По той бік себе: соціально-психологічні і культурні наслідки Голодомору та сталінських репресій / Інститут суспільних досліджень. – Дніпропетровськ: А.Л. Свідлер, 2013. – 269 с.
13. Українська держава (Гетьманат) / Авт. кол.: Сосса Р. І. (керівник), Грицеляк В. П., Кучерук О. С., Лоза Ю. І., Осташко Т. С., Пиріг Р. Я., Скальський В. В. – К.: ТОВ "Українська картографічна група", 2018.
14. Грищенко Ю. Болгари в Україні 1920-х – 1930-х рр.: між національними проектами влади й реаліями життя / Відп. ред. Я. В. Верменич. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2018. – 269 с.
15. Пиріг Р. Я. Відносини України і Центральних держав: нетипова окупація 1918 року / НАН України. Інститут історії України. / Р. Я. Пиріг – К.: Інститут історії України, 2018. – 358 с.
16. Касьянов Г. Past continuous: історична політика 1980-х – 2000-х. Україна та сусіди./ Г. Касьянов – К..2018. – 420 с.
17. Кульчицький С., Міщенко М. Україна на порозі об'єднаної Європи./ С. Кульчицький, М. Міщенко – К.: Центр Разумкова, 2018. – 232 с.
18. Водотика Т. Магда Є. Ігри відображення. Якою бачить Україні світ. / Т. Водотика, Є.Магда. – Х., 2016. – 352 с.
19. *Брайчевський М.Ю. Приєднання чи воз'єднання? (Критичні замітки з приводу однієї концепції / М.Ю. Брайчевський // Україна. – 1991. – № 17.*
20. Гнатюк О. Прощання з імперією: Українські дискусії про ідентичність / О. Гнатюк. – К.: Критика, 2005. – 528 с.
21. *Грушевський М.С. Звичайна схема «руської» історії і справа раціонального укладу східнього слов'янства / М.С. Грушевський // Пам'ятки України. – 1991. – № 3.*
22. Данилюк Ю. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.). НАН України. Інститут історії України / Ю. Данилюк, О. Бажан. – К.: Рідний край, 2000. – 616 с.
23. Дорошко М.С. Номенклатура: керівна верхівка Радянської України (1917 – 1938 рр.) / М.С. Дорошко. – К.: Ніка-Центр, 2008. – 368 с.
24. Єльников М.В. Золотоординські часи на українських землях / М.В. Єльников. – К.: Наш час, 2008. – 176 с.
25. Єфіменко Г.Г. Національно-культурна політика ВКП(б) щодо Радянської

- України (1932 –1938) / Г.Г. Єфіменко. – К.: Інститут історії України, 2001. – 304 с.
26. Залізняк Л.Л. *Від склавинів до української нації* / Л.Л. Залізняк. – К.: Вид-во «Бібліотека українця», 2004. – 256 с.
27. Історія українського козацтва: Нариси: У 2 т. / Редколегія: В.А. Смолій (відп. ред.) та ін. – К.: Києво-Могилянська академія, Т.1. – 2006; Т. 2. – 2007.
28. Історія українського селянства: Нариси в 2-х томах / Голова редакційної ради В.М. Литвин. – К., 2006.
29. Коцур А.П. Ідея державності в історичній думці та суспільно-політичному житті України кінця XVIII-початку ХХ ст. / А.П. Коцур. – Чернівці: Золоті літаври, 2000.
30. Кульчицький С.В. *Голодомор 1932 – 1933 pp. як геноцид: труднощі усвідомлення* / С.В. Кульчицький. – К.: Наш час, 2008. – 424 с.
31. Кульчицький С.В. Російська революція 1917 року: новий погляд / С.В. Кульчицький. – К.: Наш час, 2003. – 78 с.
32. Марочко В.І. Голод 1932 – 1933 років в Україні: причини та наслідки / В.І. Марочко, С.І. Білокінь, О.М. Веселова, Т.В. Вронська, О.І. Ганжа. – К.: Наукова думка, 2003. – 887 с.
33. Остання адреса: Розстріли соловецьких в'язнів з України у 1937 – 1938 роках: В 2 т. – К., 2003.
34. Патриляк І.К. Україна в роки Другої світової війни: спроба нового концептуального погляду / І.К. Патриляк, М.А. Боровик. – Ніжин: ПП Лисенко ММ, 2010. – 590 с.
35. Пиріг О.А. *НЕП: більшовицька політика імпровізації* / О.А. Пиріг. – К.: КНТЕУ, 2001. – 273с.
36. Пиріг Р.Я. Гетьманат Павла Скоропадського: між Німеччиною і Росією / Р.Я. Пиріг. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2008. – 280 с.
37. Політичний терор і тероризм в Україні. XIX-XX ст.: Історичні нариси / НАН України; Інститут історії України / В.А. Смолій (відп.ред.). – К., 2002.
38. Реєнт О.П. Перша світова війна і Україна / О.П. Реєнт, О.В. Сердюк. – К.: Генеза, 2004. – 480 с.
39. Сергійчук В.І. «Українізація Росії». Політичне ошуканство українців російською більшовицькою владою в 1923-1932 роках / В.І. Сергійчук. – К., 2000. – 336 с.
40. Сергійчук В.І. Богдан Хмельницький та його старшина / В.І. Сергійчук. – К., 1996. – 56 с.

41. Слюсаренко А.Г. Україна в роки Другої світової війни. Навчальний посібник / А.Г. Слюсаренко, І.К. Патриляк, М.А. Боровик. – К., 2009. – 447 с.
42. Толочко П.П. *Київська Русь* / П.П. Толочко. – К.: Абрис, 1996. – 360 с.
43. Україна у Великій війні 1939-1945: науково-популярне видання. – К.: Емма, 2014. – 264 с.
44. Чухліб Т. *Гетьманы і монархи: Українська держава в міжнародних відносинах 1648-1714 pp.* / Т. Чухліб. – К. – Нью-Йорк, 2003. – 518 с.
45. Чухліб Т. Секрети українського полівасалітету. Хмельницький-Дорошенко-Мазепа / Т. Чухліб. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. – 327 с.
46. Шаповал Ю.І. Україна XX століття: Особи та події в контексті важкої історії / Ю.І. Шаповал. – К.: Генеза, 2001. – 557 с.
47. Щербак В.О. Українське козацтво: Формування соціального стану. Друга половина XV – середина XVII ст. / В.О. Щербак. – К.: Вид. дім «КМ Academia», 2000. – 300 с.
48. Яворницький Д.І. Історія запорізьких козаків: У 3-х т. / Д.І. Яворницький. – К., 1990–1993. – Т.1 – 585с; Т-2. - 560с; Т-3. – 592с.
49. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України / Н. Яковенко. – К.: Критика, 2009. – 584 с.
50. Яковенко Н. *Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII століття. Волинь і Центральна Україна* / Н. Яковенко. – К.: Критика, 2008. – 472 с.

Інтернет-ресурси

1. www.history.org.ua – Інститут історії України НАН України
2. <http://www.memory.gov.ua> – Український інститут національної пам'яті
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
4. <http://likbez.org.ua> – громадський проект «ЛІКБЕЗ. ІСТОРИЧНИЙ ФРОНТ»
5. <http://www.myslenedrevo.com.ua/uk/Links/History.html> - «Мислене древо» – українські інформаційні ресурси для науки та освіти
6. <http://www.istpravda.com.ua> – історичний портал «Історична правда»

*курсив – визначено джерела та літературу, яка наявна в бібліотеці КНТЕУ.